

Patrick Lagrou
Offer in de Andes

δ

1

*Aan de voet van de Ampatovulkaan in de Andes,
op de eerste dag van de lente op het zuidelijk
halfrondde dag waarop de zonnegod Inti even lang
zou heersen als zijn duistere tegenhanger,
maar ook precies drie weken voordat de eerste
blanke man voet zou zetten op dit westelijke deel
van de wereld: vrijdag 21 september 1492*

Tinta straalde. Maandenlang had ze ernaar uitgekeken, er hevig naar verlangd. Vandaag was de grote dag eindelijk aangebroken. Ze had daarnet haar vader, moeder, broers en zussen voor de laatste keer gezien.

Het hele dorp zou haar straks uitzwaaien.

Zij, het mooiste meisje van de streek, de uitverkorene die in Cusco de keizer had mogen ontmoeten, zij zou straks een godin worden.

Tinta zou voor altijd worden aanbeden en voor altijd blijven leven.

Hogepriester Almaru had haar op de rug van de witte lama, het heilige dier uit de tempel, gezet. Ze zou met haar prachtige kleren schitteren in de zon. Haar ouders en haar hele familie zou ze met trots vervullen. Nooit zou zo een eer hun nog te beurt vallen.

Het lastdier zette zich in beweging. Tinta liet het huis waar ze haar hele jonge leven had doorgebracht en allen die dit leven met haar hadden gedeeld achter zich. Even leek het alsof er een draad werd doorgeknipt, even moest ze

haar tranen bedwingen. Maar Tinta liet de glimlach op haar gelaat niet bevriezen.
Het hele dorp keek haar vol bewondering aan.
Allemaal schreeuwden ze hun vreugde uit.
Voorspoed en geluk zouden iedereen te beurt vallen.
De beste jaren zouden zich nu aanmelden.
Want straks zou Illapa, god van de bergen, de donder, de bliksem en de regen zijn nieuwe bruid aangeboden krijgen.
Het gejuich stierf langzaam weg.
Tinta en haar gevolg hadden het dorp nu definitief achter zich gelaten. Het eeuwenoude pad doorheen de vallei steeg kronkelend. De weg die hen naar het rijk van de goden moest brengen, zou zwaar en lastig worden. De sterkste mannen van het dorp, maar vooral de twee priesters die haar vergezelden, wachtte een zware beproeving. Dat beseften ze allemaal. Maar het was een grote eer. Zij waren immers de uitverkorenen.
Tinta draaide zich om. De huisjes en de hutten diep in het dal werden alsmaar kleiner.
Hoe hoger ze kwamen, hoe steiler het pad werd. Opeens protesteerde de witte lama. Het moment was aangebroken om af te stappen. Ze wist dat dit zou gebeuren. Nu begon de echte klim.
Nog een eind verder zouden alle lastdieren worden achtergelaten en ten slotte zouden haar begeleiders alles op hun rug moeten dragen.
Tinta was opgetogen dat ze nu op eigen kracht het rijk der goden mocht betreden.
Geen inspanning was haar te veel. Ze zou doorlopen tot ze erbij neerviel. En terwijl iedereen zich

moeizaam de berg op trok, schoof de gouden bol van Inti langzaam van het oosten naar het westen. De schaduwen werden weer duidelijk langer. Al enkele uren was de zonnegod voorbij zijn noordelijkste punt gegleden. Het dorp in de diepte lag opnieuw in de schaduw van de bergreuzen. Maar hier op deze ijle hoogte, waar de eerste sneeuw onder hun voeten kraakte, bleven de stralen van Inti op hun gezicht schitteren. Opeens schreeuwde de hogepriester een bevel. Een van de begeleiders zou bij de lama's achterblijven. Een deel van de lading werd op de schouders van de mannen getorst. Hier begon het moeilijkste stuk: een klautertocht tussen sneeuw en ijs zou hen naar een platform brengen waar de nacht kon worden doorgebracht. Die plek moesten ze absoluut bereiken voordat Inti definitief achter de einder verdween.

Bij elke stap die ze in de sneeuw zette, kreeg Tinta meer last met haar ademhaling. Ook de mannen, die onder hun zware lading gebukt gingen, kregen het moeilijk. Toch gaf niemand een krimp. Ze wisten dat ze hier totaal onbeschut waren en dat ze op dit pad onmogelijk konden overnachten. Langs scherpe ijsnaalden zette de weg zich verder. Tinta concentreerde zich tot het uiterste om zich niet te verwonden. Toch kon ze het niet laten een blik te werpen op het adembenemende landschap. De toppen van de hen omringende bergen leken op gelijke hoogte te staan. Ze gloeiden in het roze licht van de ondergaande zon. Nooit had Tinta kunnen vermoeden dat het rijk

van de goden er zo wonderbaarlijk uitzag.
En morgen zou haar de uitzonderlijke eer
te beurt vallen dat rijk met eigen voeten te betreden ...

Hogepriester Almaru boog zich over haar heen
en schudde haar wakker. De voorbije nacht
was uiterst koud geweest. Toch had Tinta geslapen
als een roos.

Nu zou het laatste deel van de klimtocht beginnen.
Net toen Inti gisterenavond aan de andere kant
was ondergegaan, hadden ze de rand van de krater
bereikt, waar het platform lag dat hen tijdens
de nacht beschutting had geboden.

Langs diezelfde rand zouden ze nu verder lopen,
naar de top van de vulkaan. Daar zou Illapa
zijn bruid opwachten.

Kauwend op cocablaadjes, ploeterden ze verder
door de sneeuw. Niet alleen Tinta had moeite,
ook de mannen. Zelfs Almaru, die gisteren nog
iedereen had opgejaagd, moest een paar keer stoppen
om op adem te komen. Het rijk van de goden
was blijkbaar niet voor mensen gemaakt.

Toch twijfelde Tinta er niet aan dat ze
haar bestemming zou bereiken. Daar zou haar
het hoogste geluk te beurt vallen, de hoogste eer
voor iemand uit het Incarijk.

De top van de vulkaan kwam bij elke stap dichterbij.
De sliert van hijgende mensen bewoog zich
tussen de diepe afgrond van de uitgedoofde krater
en het uitgestrekte berglandschap.

De sneeuw schitterde alsmaar heviger.

Almaru was de eerste die het hoogste punt bereikte.

Hij wierp zich op de naakte grond en kuste de rotsen. Sterke winden die hier raasden, gaven de sneeuw nooit een kans te blijven liggen. Alle anderen volgden het voorbeeld van de hogepriester. Onder het toeziend oog van de andere priesters en zonder een woord versleepten de dragers rotsblokken en hakten met hun bronzen harken de bevroren grond los. Met een knik maakte Almaru Tinta duidelijk dat ze moest neerzitten. Uit zijn schoudertas haalde de hogepriester een kalebas met de drank van de goden en gaf die aan Tinta. Ze wist wat van haar werd verlangd. Het grote ogenblik was aangebroken. Nu zou ze de grote stap naar de eeuwigheid zetten. De drank zou haar daarbij helpen. Ze bracht haar lippen aan de kalebas en dronk zonder ophouden.

Almaru glimlachte.

Tinta overhandigde hem de lege kalebas.

Ondertussen bleven de dragers doorwerken alsof hun leven ervan afhing. Een van hen was al in de kuil gesprongen, die de anderen hadden gegraven. Maar hoe diep die nu precies was, kon Tinta niet meer zien. Haar tocht naar de andere kant leek al begonnen. Alle geluiden vervaagden, de beelden rondom haar werden waziger, de snijdende kou had plaatsgemaakt voor een warmte die uit haar diepste binnenste opwelde. Het leek alsof onzichtbare vleugels haar van de grond probeerden te tillen.

Het laatste wat Tinta kon waarnemen, was Almaru die opstond. Hij had iets langs

en stevigs in de handen. Langzaam verdween hij
achter haar. Even werd het nog stiller dan daarnet.
Toen voelde Tinta opeens een klap tegen de slapen.
Haar reis naar de goden was begonnen.
Langzaam gleed ze weg in een diepe slaap ...

2

*Aan de voet van de Kapiaberg, vlak bij
het Titicacameer in Peru, op zaterdag 21 maart,
bijna vijf eeuwen later*

Voor de eerste keer in bijna een week tijd was het opgehouden met regenen. Het peil van het meer was schrikbarend gestegen.

Op vele plaatsen was het water buiten de oevers getreden. Velden en akkers waren overstroomd. Een groot deel van de oogst hadden de boeren nog niet kunnen binnenhalen. Daardoor was die aan het rotten. Voor de meeste inwoners van Cuturapi zou het een harde winter worden. En niets garandeerde dat de hevige stortbuien definitief voorbij waren. Morgen kon alles herbeginnen.

De avond viel en na de regen zou nu ook de kou uit de bergen afdalen. Maar dat belette niet dat bijna iedereen zijn huis uit wilde.

Het was alsof de bevolking van Cuturapi maximaal gebruik wilde maken van deze adempauze.

Vrouwen waren druk in de weer om hun geslonken voorraden weer aan te vullen. De meeste mannen zakten af naar het gemeenschapshuis.

Hun bedoeling staken ze niet onder stoelen of banken. Met een deel van hun karig verdiende loon zouden ze zich vanavond een flink stuk in de kraag drinken. Alcohol was hier een van de weinige middelen waarmee ze de dagelijkse sleur konden doorbreken. Vooral wanneer er opnieuw

problemen voor de deur stonden, was een dozijn flesjes Paceñabier ideaal om de zorgen van straks een tijdje te kunnen vergeten. Sinds de blanken dit deel van de wereld hadden onderworpen, had vuurwater voor velen de plaats van de goden ingenomen. Maar er waren uitzonderingen ... Dat zou Clemente Limachi vannacht aan den lijve ondervinden!

Op weg naar een van zijn klanten was deze kleermaker twee van zijn schoonbroers tegengekomen. De voorbije jaren hadden ze hem zo veel mogelijk gemeden. En nu hadden ze erop aangedrongen om samen naar het gemeenschapshuis te trekken. Bij ieder ander zou Clemente deze uitnodiging hebben afgeslagen, maar hij wilde deze unieke kans om de familiebanden weer aan te halen niet laten schieten. Met tegenzin had hij zijn plan om nog een klant te bezoeken laten varen en was hij met het tweetal meegegaan.

In het gemeenschapshuis werd hij onmiddellijk naar de bar geloodst. In geen tijd stonden twee geopende flesjes Paceñabier voor zijn neus. Hij was het drinken niet gewend, maar hij had geen andere keuze. De indiaan dacht aan zijn vrouw. Jaren geleden had hij haar beloofd nooit meer dronken thuis te komen. Zoals de zaken er nu voor stonden, zou het moeilijk worden om zijn belofte niet te breken. In deze streken van de Andes gold het als een belediging wanneer een traktatie niet werd aanvaard en tot op de bodem werd leeggedronken. Die eerste twee flesjes waren nog maar een begin.

Toen Clemente een half dozijn biertjes had achterovergeslagen, voelde hij zich al behoorlijk beneveld. Als hij de schade wilde beperken, moest hij er nu onderuit zien te knijpen. Maar tot overmaat van ramp zag hij opeens zijn vader naar hem toekomen. De grijsaard verkeerde in een joviale bui. De kleermaker besefte dat hij nu definitief vastzat. Van ontsnappen was geen sprake meer. Jaren geleden had zijn vader met hem gebroken omdat hij het niet eens was met de progressieve ideeën van zijn zoon. Nu was het net alsof er nooit enig meningsverschil was geweest.

Het leek wel een complot ...

‘Jij zult ons vannacht helpen!’ zei zijn vader.

‘Het is niet omdat jij geen boer meer bent, dat je ons in de steek kunt laten.’

‘Wat moet er dan gebeuren?’ vroeg Clemente verschrikt.

‘We gaan straks boven op de Kapia een witte lama offeren. Het bloed van dat dier moet de *tius*, de berggoden, gunstig stemmen zodat er geen water meer naar beneden stroomt. En jij, Clemente, maakt nog altijd deel uit van onze familie.

Daarom moet jij erbij zijn.’

De indiaan vloekte. Nu begreep hij waarom zijn schoonbroers hem naar hier hadden gebracht. Hij kon niet meer ontsnappen. Het drietal dat tegenover hem stond, had al te veel gedronken. Ze zouden hem meedogenloos onder handen nemen als hij probeerde eruit te muizen. Hij kon maar beter gehoorzamen en hopen dat de klus zo snel mogelijk was geklaard. Als hij een beetje geluk had,